

A. RAKENTEET**I. Pane sanat oikeaan muotoon.**

- Tiina, mitä sä haluaisit tehdä _____ (iso)?
- _____ (lapsi) halusin _____ (opettaja), mutta nyt haluaisin opiskella _____ (lääkäri).
- Joo, hyvä idea! Mä olenkin aina pitänyt sinua _____ (hyvä kuuntelija). Ja mummo tulisi kyllä _____ (iloinen), jos suvussa olisi oma lääkäri!
- Niin varmaan. Täytyypä kertoa hänelle _____ (pääsiäinen).

2 – A. Kirjoita lauseeseen sopiva ajanilmaus oikeassa muodossa! Käytä jokaista ajanilmausta vain kerran! 1) *1 kerta/ viikko* 2) *joulukuu + mennessä* 3) *kuukausi + kuluttua* 4) *koko vuosi* 5) *tämä kevät*
Huom! Ajanilmaukset eivät ole oikeassa järjestyksessä!

- a) Käyn _____ kuntosalilla. Olen treenannut _____ tosi aktiivisesti. Tulokset ovat parantuneet erityisesti _____.
- b) Ihanaa! Loma alkaa _____!
- c) Haluaisin valmistua yliopistosta _____. Aikaa on vielä yli puoli vuotta – onko se sun mielestä realistista?

2 – B. Kirjoita lauseita, joissa käytät seuraavia ajanilmauksia annetussa muodossa. Älä muuta ajanilmauksen muotoa!

- d) *maanantaiksi – asti*

- e) *vasta – alkaen*

- f) *ajoissa – pitkään aikaan*

3. Päivän lehtiotsikoita: sano toisella tavalla.

Esim. Puhuvalla papukaijalla kurkku kipeänä → Papukaijalla, joka puhuu, on kurkku kipeänä

- a. Työssä kiusattu veti työnantajansa oikeuteen _____

- b. Nelostien kunnostus saatava pian alkuun _____

- c. Matkaileville lemmikkieläimille passit heinäkuussa 2004 _____

- d. Äidin Suomesta Venäjälle kaappaamat tytöt sairaalaan _____

- e. Veroministeri Wideroos toivoo yrittäjien ymmärtävän uuden veromallin edut _____

- f. Kansanedustaja myönsi toimineensa tyhmästi _____

- g. Pankki kyllä palvelee odotettuasi kiltisti vuoroasi _____

- h. Pääministeri Vanhanen ei voinut olla moittimatta mediaa _____

4. Tiivistä lauseet. *Esim. papukaija, joka puhuu paljon → paljon puhuva papukaija*

- a. Kun synnyin, perheeni asui maalla, mutta muutimme kaupunkiin, kun olin aloittanut koulun.

- b. Pidän elokuvista, jotka Aki Kaurismäki on ohjannut.

- c. Haluan varata lipun näytökseen, joka alkaa klo 19.

- d. Mies, joka oli kuollut, löytyi mökistään, joka oli palanut edellisenä yönä.

- e. Laulatko, kun olet suihkussa?

- f. Uskon, että hän tulee ajoissa.

- g. Hän luuli, että hän oli ostanut hyvän auton.

- h. Kun olen lukenut tämän tenttikirjan, aion lukea vain roskaromaaneja.

5. Tee verbistä transitiivinen tai intransitiivinen. Kirjoita sitten lause, joka osoittaa verbien eron.

a. muuttaa:

b. nähdä:

c. kehittää:

d. herätä:

6. Selitä seuraavien sanojen merkitysero. Kirjoita esimerkkilause jokaisesta.

a. *arvioida – arvella – arvostaa – arvostella*

b. *vaatia – todeta – myöntää*

c. *aiheuttaa – toteuttaa – korostaa*

d. *pohtia – vähätellä – tiivistää*

7. Täydennä tarina verbeillä:

odottaa, katsella, hymyillä, tulla, puhua, pyytää

Tunteita pysäkillä / Erikoinen tapaus 29.9.2003

Istuin Hesperiankadun pysäkin penkillä töiden jälkeen joskus 80-luvulla _____ Martinlaakson bussia, kun siihen käveli nuori pariskunta: vaalea suomalainen nainen ja komea etelämaalainen mies. Heitä _____ käsitin, että siinä oli vakavasta erosta kysymys.

Mies ojenteli anovasti (= pyytävästi) molempia käsiään naista kohti, joka surullisesti _____ hitaasti pudisteli (= pyöritti) päätään ja nousi pysäkillä _____ bussiin. Mies tuli viereeni penkille istumaan, otti käteni omaansa, katsoi minua silmiin ja itkuisella äänellä sanoi: "Sympatiaa." Siinä minä mitään _____ lohduttavasti silittelin hänen kättään, kunnes oma bussini tuli pysäkillä, mutta vieläkin muistan sen lohduttoman katseen hänen _____ sympatiaa.

(Esti Lindell)

B. TEKSTIN YMMÄRTÄMINEN

Teksti 1. Lue väitteet ja teksti. Onko väite oikein vai väärin? Miksi? Vastaa omin sanoin, älä kopioi tekstiä!

	OIKEIN	VÄÄRIN
1. Perheenjäsenen sairaus on hyvä syy olla poissa töistä suomalaisten mielestä.	☐	☐
_____		
_____		
2. 25 %:n mielestä huonon pomon takia saa olla pari päivää poissa töistä.	☐	☐
_____		
_____		
3. Naiset ajattelevat miehiä enemmän, että burn out on hyvä syy olla pois töistä.	☐	☐
_____		
_____		
4. Suurin osa ruotsalaisista ajatteli, että töistä voi olla poissa avioeron takia.	☐	☐
_____		
_____		
5. Ruotsissa oltiin tyytyväisiä työntekijöiden asenteisiin.	☐	☐
_____		
_____		
6. Suomessa EK on ollut huolissaan työpaikkojen ilmapiiristä.	☐	☐
_____		
_____		

7. Tutkimuksessa haastateltiin 18 vuotta täyttäneitä koko Suomessa.
- _____
- _____
8. Sano toisella tavalla tekstin alleiviivatut kohdat.
- - pitävät - - hyväksyttävänä syynä _____
- huonosti käyttäytyvä esimies. _____
- juhlimisesta johtuva väsymys _____
- ei omasta sairaudesta johtuviin poissaoloihin _____
9. Päättele konteksti perusteella seuraavien sanojen merkitykset:
- teettämästä _____
- suhtautuvat - - suopeammin _____
- hankaluuksia _____
- saataisiin kuriin _____
- Teksti 2. Lue kysymykset ja teksti. Vastaa kysymyksiin omin sanoin, älä kopioi tekstiä!**
10. Lue koko teksti ja mieti, mitä tarkoittaa **nuuka** tai **nuukuus**? Kirjoita mahdollisimman tarkasti.
- _____
- _____
- _____
11. Millaista ruokaa nuuka ei syö? Miksi?
- _____
- _____
12. Miten nuuka toimii jogurtin kanssa? (2 asiaa)
- _____
- _____
- _____
13. Nettikyselyn vastaajat:
- a) *No wayn* ongelmana on _____
- b) Mitä nimimerkki *Tekstiviesti* aikoo tehdä? _____
- c) Mistä *Vasemmistolainen* saa palkkansa? _____
- d) Mitä mieltä *Mies 20v* on? _____

C. KIRJOITTAMINEN: mielipide

Kirjoita mielipiteesi (noin 100–150 sanaa) . Kommentoi YHTÄ seuraavista aiheista.

- Aiheet:**
- 1) Sairauslomalle jääetään liian helposti!
 - 2) Nuukuusviikko on tarpeen!

Perhekriisi hyvä syy jäädä töistä

- Lähes joka kolmas hyväksyy huonon ilmapiirin poissaolon syyksi
- Suomalaisten asenteet poissaoloihin lähes samat kuin ruotsalaisten

Marjut Lindberg HELSINGIN SANOMAT

Valtaosa suomalaisista hyväksyy ison perhekriisin hyväksi syyksi jäädä pois töistä pariaksi päiväksi. Lähes kaikki pitävät omaisen tai läheisen kuolemaa tai lapsen sairastumista poisjäämisen hyväksyttävänä syynä.

Kaksi kolmesta suomalaisesta sallisi työssä uupuneen ja siksi väsyneen työntekijän jäädä kotiin muutamaksi päiväksi.

Luvut käyvät ilmi Helsingin Sanomien Suomen Gallupilla teetämissä haastattelututkimuksesta.

Runsas neljäs suomalaisesta aikuisväestöstä hyväksyy töistä poisjäännin silloin, kun työilmapiiri on huono tai työpaikalla kiusataan.

Joka kuudes pitää hyväksyttävänä omalle lomalle jäämistä myös silloin, kun työpaikalla odottaa huonosti käytäytyvä esimies.

Juhlimisesta johtuva väsymys eli **krappu** on hyväksyttävä töistä poisjäännin syy vain hyvin harvojen ihmisten mielestä.

Naiset suhtautuvat miehiä suopeammin ei omasta sairaudesta johtuviin töistä poissaoloihin lukuun ottamatta juhlinnasta aiheutuvaa väsymystä.

Etenkin työuupumuksen poissaolon syynä naiset suhtautuvat huomattavasti suopeammin kuin miehet. Myös huono työilmapiiri ja työpaikkakiusaaminen saavat naisilta huomattavasti suuremman ymmärtämyksen poissaolosyynä kuin miehiltä.

Joka kuudes täysi-ikäinen suomalainen pitää kenkuilevaa tai muuten huonosti käyttäytyvää pomoa riittävänä syynä poissaoloon työstä.

Sekä naiset että miehet ovat suunnilleen samaa mieltä asiasta.

Lähes kaikki hyväksyvät omaisen tai läheisen kuolema sekä lapsen sairastuminen poissaolon syyksi, mutta tutkimuksessa ei kysytty, kuinka pitkään lomaan ongelmat oikeuttaisivat.

Suomalaisten asenteet työstä poissaoloihin eivät juurikaan eroa ruotsalaisten vastaavista.

Viime elokuussa Ruotsissa tehtiin haastattelututkimus, joka osoitti, että noin 70 prosenttia ruotsalaisista piti perheongelmia hyväksyttävänä syynä sairauslomalle.

Stressiä työssä ja huono työilmapiiri piti yli puolet ruotsalaisista kelvollisena sairauspoissaolon syynä.

Noin 40 prosenttia ruotsalaisista pitää päiväkodin lakkoa, väsyneisyyttä ja hankaluuksia työtovereiden kanssa hyväksyttävänä aiheena töistä poisjäämiselle.

Tutkimuksen tiedot herättivät Ruotsissa vilkkaan keskustelun suhtautumisesta sairauspoissaoloihin.

Julkisuudessa vaadittiin nopeasti tekemään jotakin, jotta kasvavat sairauspoissaolot saataisiin kuriin.

Myös Suomessa Elinkeinoelämän keskusliitto EK herättelee keskustelua siitä, perustuvatko kaikki sairauslomat todelliseen sairauteen vai hoidetaanko omaa tai työyhteisön pahoinvointia.

TIETOKULMA

Näin tutkimus tehtiin

- Suomen Gallup teki Helsingin Sanomien toimeksiannosta tutkimuksen, jossa selvitettiin suomalaisten suhtautumista erilaisiin syihin jäädä työstä pois päiväksi tai pariaksi muun kuin oman sairauden vuoksi.
- Haastattelut tehtiin 14.-17. lokakuuta.
- Yhteensä haastateltiin 200 yli 18-vuotiasta suomalaista.
- Tutkimuksen edustaa maan täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta.
- Tutkimuksen otos muodostettiin monivaiheisella ositetulla otannalla. Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina.
- Tutkimuksen virhemarginaali on noin kaksi prosenttiyksikköä kumpaankin suuntaan.

TEKSTI 2.

Aiotko nuukailla nuukuusviikolla?

Nuukuusviikko alkoi 15.4. Nuukuudella tarkoitetaan yleensä sitä, että lompa-
kon nyörit pidetään kireällä. Ihminen voi olla nuuka myös maapallon, kaikkien
yhteisen kodin, käytössä. Nuukuusviikolla korostetaan järkevää kulutusta ja
luonnonvarojen säästämistä. Monet tarkastavatkin kulutustottumuksiaan teema-
viikon aikana.

Nuukaksi on helppo alkaa. Nuuka valitsee ostoskoriin kotimaisia ja mahdolli-
simman lähellä tuotettuja elintarvikkeita sekä luomua. Kaukaa kuljetettu ruoka
kuluttaa enemmän energiaa ja luontoa, lannoitteet ja torjunta-aineet puolestaan
kuormittavat ympäristöä.

Nuuka ostaa jogurttia kierrätettävissä litran tölkeissä. Kun nuukan kaveri valit-
taa, ettei litran tölkeistä saa syötyä kaikkea jogurttia, nuuka neuvoo häntä näin:
Kaada purkkiin mehua ja ravista! Tuloksena on raikas mehu-jogurttinektariini.
Sitten vain purkki huuhtelun jälkeen litteäksi ja kierrätyslaatikkoon.

HS ja www.iltasanomat.fi

Ilta-Sanomien nettikyselyn kommentteja 15.4.2005:

- *No way:* Ihan tarpeeksi saa nuukailla jo muutenkin, kun palkka ei päästä huimaa ja yrittää pärjätä rahallisesti tässä arjen pyörityksessä. Nuukaillkoot, kellä siihen varaa.
- *Tekstiviesti:* No en todellakaan! Olen antiiviikkoihminen, joten taidanpa pistää kunnolla haisemaan nuukuusviikolla. Toivottavasti eivät keksi turvaseksiiviikkaa...
- *Vasemmistolainen:* Tuhlaan menemään oikein kunnolla muiden maksamia verorahoja. Ite en menis töihin vaikka maksettais.
- *Mies 20v:* Yhteiskuntamme on skitsofreeninen: samaan aikaan pitäisi säästää luonnonvaroja ja kuluttaa paljon että työllisyys ja hyvinvointi varmistuisi...